

Jørgen Thomsen skrifvar

Nýggja landsstýrið sinnað at lurta eftir fiskivinnuráði

— Undanfarna landsstýrið lurtaði ongantið eftir ráðunum frá Fiskivinnuráðnum. Tí er stóðan tann, sum hon er, sigur Jørgen Thomsen, tingmaður og næstformaður javnaðarflokksins í hesi greinini

Einum nýtist ikki at gerast rættiliga gamal í politikki uttan at gera tær royndir, at politikkur er ein flokja.

Fyrst eru flokkar við nógvum limum, og líka nógvum meiningum, ið skulu mikjast saman, soleiðis at ein felags stóða er, ið flokkurin skal standa fyri.

Siðan eru seks politiskir flokkar umboðaðir á tingi í dag.

Fyri at fáa eitt fleirtal, ið kann standa aftan fyri landsstýrið, so leita flokkar saman í samgongu.

Eru tað tá flokkar, ið hava ymisk sjónarmið, ja so mugu teir mest grundleggjandi spurningarnir leggjast til síðis, fyri siðan í felag at reka liviligan vinnulivspolitik. Hesum hevur eitt hvørt samfelag brúk fyri. Hesum hevur okkara litla samfelag ikki minni brúk fyri í dag, tí

her er nógv, ið er av lagi.

Seinasta samgonga var samansett av trimum borgarligum flokkum og vóru hesi: Fólkaflokkurin, — Sambandsflokkurin og Sjálvstýrisflokkurin.

Hetta stýrið var av góðum grundum kallað fyri klandurstýrið.

Eyðsað var kortini, at tað var Fólkaflokkurin sum »domineraði« fiskivinnupolitikkin, sum er ógvuliga avgerandi fyr

hoyndsymmuna bæði á sjógvi og landi.

Eingin ivi er um, at fleiri menn innan samgonguna, ið tá sat, vildu hava mangt óðrvisi. Til dømis var eingin roynd gjord í minsta mun at fylgja nøkrum ráðum frá fiskivinnuráðnum. Heldur tvørtur imóti.

Fiskivinnuráðið er í árávis komið við ávaringum um ovfisking, eins og teir hava víst á, at stuðulsskipanin ikki virkar eftir ætlan.

I ár verður sagt av fiskivinnuráðnum:

»Tann parturin av tí feroyska fiskiflotanum, sum roynir eftir botnfiski undir Føroyum er nógv ókurtur síðstu árin.

Umframt at talið av skipum er blivið størri, so er flotin samanumtikið munandi effektiviseraður.

Hetta er farið fram bæði tí, at fleiri nýggj skip eru komin afturat, og tí at nógv av verandi skipum eru umbygd og gjord meiri effektiv. Ráðið visti á heysti 1982 á, at flotin tá var umleið ein tridring ov stórur í mun til tær nøgd, sum settar vóru at kunna fiskast undir Føroyum. Siðan tá er flotin alsamt vaksin.

Afturat hesum kemur ein munandi størri roynd serliga hjá trolarunum,

sum frammanundan, part av árinum, fiskaðu undir Íslandi.»

Fiskivinnuráðið, sum er samansett av øllum portum, mælir eisini til at broyta stuðulsskipanina. Teir mæla til broytingar í samband við oyrtastudningin. Teir siga í hesum sambandi:

»Mælt verður til, at lögtingið avsetur eina árliga upphædd fyri skipini, og eina fyri manningina.

I staðin verður álagt einari av landsstýrinum ásettari nevnd, har vinnan eisini er umboðað, at áseta tær einstku oyra-upphæddirnar pr. kg.»

Landsstýrið skjýtur upp eina samlaða upphædd bæði fyri skip og fólk.

Vert at draga fram í hesum sambandi, at fólkaflokkurin mælir til at taka meiri pening frá fiskivinnuni. Teir mæla til at lækka upphæddina, sum landsstýrið hevur sett á figgjarlógina við 30 milliónum krónum uppá ársbasis.

Eftir valið var nýggj samgonga skipað. Hendan samgongan tykist at vera rættiliga samd um, ið nógv størri mun at taka til eftirtekta tilráðingina frá fiskivinnuráðnum.

Eitt demokratiskt samfelag sum tað, ið okkara

er, verður stýrt við lóg gávu. Tað verður alla tíðina tørvur á at smíða lógir.

Tað verður eisini tørvur á at broyta lógir. Hetta er ikki minni galdandi fyri okkara samfelag, tí her er vinnulivið meiri enn aðrastaðni, á ein serstakan hátt knýtt at tí almenna kassanum.

Andstøðan finnst at og tekur neyvan undir við tí uppskoti, sum sitandi samgonga hevur lagt fyri tingið um broytingar í stuðulsskipanini. Ikki so löggið kortini, tí sjálvir lótu teir bara standa til.

Bara at lata standa til, er í øllum førum tað sama sum ongan politikk at reka.

Hetta er júst tað ummælið, sum »Det Rådgivende Udvalg« gav undanfarna samgongu, at har kortaði politiskur vilji.

Jørgen Thomsen

Føroya Felag móti Krabbamein:

Ferðast kring oyggjarnar við upplýsing um sjúkuna

Ársaðalfundur hevur júst verið í Føroya Felag móti Krabbamein. Sosialurin hevur fingið tíðindaskriv frá felagnum, sum sigur frá virksemin og ráðgevingararbeiði

I nevndini eru 7 limir og av hesum vóru fyra afturváldir. Hesi eru: Sanna Dahl Niclasen, formaður, Mogens Egholm, Kirsten Olsen og Julianna Leonsen, øll úr Havn.

Hinir nevndarlimirnir eru Marianna Jensen, kassameistari, Vestmanna, Agnar Dul, næstformaður, Klaksvík og Jógván Martin Johansen, Runavík.

Tiltakslimir eru: Anna Kristina Nolsøe, Tvøroyri, og Marjun Joensen. Viðmælt varð, at limagjaldið skuldi verða óbroytt, 50 krónur fyri einstaklingar og 200 krónur fyri felag.

Um virki felagsins í farna ári:

Felagið setti fyri 1 1/2 ári síðani eina timalønta sjúkrasystur, Bodil Svare til at veita sjúklingum við krabbameinssjúkum hjálp. Hon segði upp seinasta heyst, og søktu vit eftir og finga eina aðra

sjúkrasystur, Súsonnu Johannessen, sum hevur virkað síðan 10. november 1984. Hon hevur verið í samband við ymiskar bólkir av sjúklingum, fyribils serstakliga við sjúklingar, sum hava fingiðgjort stómi aftaná skurðviðgerð, (t. v. s. kunsting op ígjøgnum bukveggin frá tjúkk- ella tunntarmi ella frá urinleðara). Hesar sjúklingar hava ofta trupulleikar við stomiposum, sum hon kann hjálpa teimum við.

Hon hevur avtalu við starvsfólkini á landssjúkrahúsinum, so at hon fær boð, hvørja ferð ein sjúklingur fær gjørt stómi við skurðviðgerð. Hon vitjar hesar sjúklingar og leggur teimum lag á. Sjúklingar, sum hava liknandi trupulleikar heima, kunnu eisini ringja til sjúkrasystirina og avtala tíð við hana. Sjúkrasystirin vitjar eisini allar sjúklingar, sum hava

fingið skurðviðgerð fyri krabbamein í brósti og hjálpir teimum á ymiskan hátt, til dømis við at fáa røttu protesuna. Fyrr máttu hesar protesur fáast til vega úr Danmark í hvørjum einstokum føri, men nú vildi so væl til, at ein handil er komin her í Havn, hjá Siri, sum selur hesar protesur, so at sjúklingarnir kunnu fara inn har at keypa tær, og tað er ein stórur fyrimunur hjá øllum portum.

I samband við krabbamein í brósti hevur felagið roynt at fáa í lag ein felagsskap av kvinnum, sum fyrr hava fingið skurðviðgerð fyri hesa sjúku, og sum á ymiskan hátt kunnu hjálpa kvinnum, sum nýliga hava fingið skurðviðgerð fyri hesa somu sjúku, til dømis at siga frá, hvussu teimum sjálvum hevur gingist. I Danmark og í øðrum londum við er ein felagsskapur av hesum slag, sum á

donskum hevur heitið: »leve som før«, og formaðurin fyri hesum felagsskapi, Åse Arnfast var her í Havn seinasta summar og greiddi frá hesum. Danska krabbameinsfelagið læt útreiðslurnar til ferð hennara, meðan okkara felag rindaði vistarhaldið her. Einstakar kvinnur her hava meldað seg til liknandi felagsskap her, og teir sjúklingar, sum fáa skurðviðgerð fyri krabbamein í brósti, fáa tilboð um hesa hjálp.

Fyrr held felagið til á einari litlari skrivstovu á landssjúkrahúsinum, men har var ov trøngligt, og tí hevur felagið nú fingið sitt egnu holi í býnum frá 1. des. 1984. Tað er á Hoyviksvegnum nr. 22, bein oman fyri Gladshegy. Har arbeiðir sjúkrasystirin nú, og fólk, sum tørva hjálp, kunnu hitta hana har, á tlf. nr. 15979 ella við hús, á tlf. nr. 14276.

Seinasta heyst, frá 1. nov. 84 hevur felagið eisini sett ein skrivara, Tór-

Framhald á síðu 19

Danskurin úr London

Terkel M. Terkelsen, blaðstjóri á Berlingske Tidende frá 1946 til 1972 er deyður 80 ára gamal.

Terkelsen var korrespondentur fyri Berlingaran frá 1937 í London og tá kriggið kom tók hann dýlan lut í Det danske Råd, sum samskipaði virksemin hjá donum í Onglandi.

Hann var maðurin sum stovnaði danska frælsissendaran í London, sum sendi tíðindi á donskum. Hann var »danskurin úr London« ella sum danir róptu »den danske stemme fra London«. Hann skrivaði tekstin til umfarsleparnar, sum Royal Air Force slepti yvir Danmark og somuleiðis var hann leiðari av bretska fregnartænastuni, sum gav bretska úttanríkisráðið boð um hvussu fó fram á ymsum økjum í Danmark undir krignum.

Terkel M. Terkelsen hevur skrivað fleiri bókur um blaðmannaliv sitt og um áhugaverda liv sitt annars kring í heiminum.

Terkelsen var sera atfinningarsamur mótegis donsku pressuni og stóðu hennara til nasismuna í Týsklandi og metti ikki at donsku ávisirnar stóðu mót í hesum sambandi.

Hetta var meiri áhugavert við hesum manni, serliga tí tað vóru tær konservativu donsku ávisirnar, sum mestsum fullt tóku undir við nasismuni og seint skiftu ham og iging hvat tað veruliga var sum fó fram í Nazi-Týsklandi aftaná 1933.

Aftaná stríð var av í 1945 kom Terkelsen aftur til Danmark og í 1946 gjordist hann blaðstjóri á Berlingske Tidende.

Á 70 ára degi sínum fekk hann bretska heiðurs-teknið CBE og somuleiðis Den danske Dagpresses Hæderspris.

Terkelsen var eitt hugnaligt fólk sum hevur verið virkin alt sitt liv, hann luttok í samkomum hjá donsku blaðmonnum næstan til sin deyð í apríl í ár — og mangir eru teir blaðmenn, ið hava fingið vitan og vegleiðing frá Terkelsen

I Føroyum eru eisini mong summinast danskir úr London, sum vit við serligum áhuga lýddu, á, hvørt einasta kvöld øll stríðsárin.